

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอนครไทย สรุปผลได้ดังนี้

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอนครไทยในด้านมาตรฐานคุณภาพผู้เรียน ด้านมาตรฐานคุณภาพครู และ ด้านมาตรฐานคุณภาพผู้บริหาร
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอนครไทย จำแนกตามตำแหน่งงาน ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ และขนาดของโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาทัศนคติของนักเรียน ผู้ปกครอง ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอนครไทย

สมมติฐานของการวิจัย

1. สภาพความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายในตามทัศนคติของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งงานต่างกันมีระดับความสำเร็จแตกต่างกัน
2. สภาพความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายในตามทัศนคติของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ต่างกันมีระดับความสำเร็จแตกต่างกัน
3. สภาพความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายในตามทัศนคติของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกันมีระดับความสำเร็จแตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ นครไทย สรุปผลดังนี้

1. ความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ นครไทย โดยภาพรวมมีความสำเร็จอยู่ในระดับมาก
2. ความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ นครไทยด้านมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนมีความสำเร็จอยู่ในระดับปานกลาง
3. ความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ นครไทยด้านมาตรฐานคุณภาพครูมีความสำเร็จอยู่ในระดับมาก
4. ความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ นครไทยด้านมาตรฐานคุณภาพผู้บริหารมีความสำเร็จอยู่ในระดับมาก
5. เปรียบเทียบความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ นครไทยตามทรรคนะของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่มีตำแหน่งงานต่างกันมีความสำเร็จโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านมาตรฐานคุณภาพครูและด้านมาตรฐานคุณภาพผู้บริหารไม่แตกต่างกัน
6. เปรียบเทียบความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ นครไทยตามทรรคนะของผู้บริหาร และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ต่างกันมีความสำเร็จทั้งโดยภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน
7. เปรียบเทียบความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ นครไทยตามทรรคนะของผู้บริหาร และครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความสำเร็จโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านมาตรฐานคุณภาพผู้บริหารมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนและด้านมาตรฐานคุณภาพครูไม่แตกต่างกัน
8. ความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ นครไทยตามทรรคนะของนักเรียน ครู ผู้ปกครองนักเรียน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ด้านคุณภาพผู้เรียนมีความสำเร็จอยู่ในระดับพอใช้ ด้านคุณภาพครูมีความสำเร็จอยู่ในระดับดี และ ด้านคุณภาพผู้บริหารมีความสำเร็จอยู่ในระดับดี

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ นครไทย อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ นครไทย โดยภาพรวมมีความสำเร็จอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ด้านคุณภาพผู้เรียน มีความสำเร็จอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ มีความสามารถในการจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ มีความคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ สรุปความคิดรวบยอดที่ไม่สูงเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการประเมินคุณภาพสถานศึกษาโรงเรียนบ้านน้ำพริก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ นครไทยของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) (2546) พบว่า ผู้เรียนยังมีความสามารถในการวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณ์ญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดใคร่ครวญไม่สูงเท่าที่ควร ทั้งนี้เพราะกิจกรรมการเรียนการสอนไม่ได้เน้นกระบวนการคิด ผู้เรียนไม่ค่อยมีโอกาสฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการประเมินคุณภาพสถานศึกษาโรงเรียนชุมชน 8 ราษฎร์อุทิศพิทยาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ นครไทยของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) (2546) พบว่า ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สรุปความคิดรวบยอด ๐ ปฏิภาณในการแก้ปัญหาและมีความคิดริเริ่มยังอยู่ในระดับไม่สูงเท่าที่ควร ทั้งนี้เพราะผู้เรียนขาดการฝึกทักษะการคิด ทำให้ผู้เรียนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น

ด้านคุณภาพครู มีความสำเร็จอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะ ครูมีคุณวุฒิมีความรู้ความเข้าใจจิตวิทยา และพัฒนาการเด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กนักเรียนเป็นอย่างดี และเอาใจใส่นักเรียนทุกคน มีการพัฒนาความรู้ที่ใช้ในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ ครูพักอยู่ในท้องถิ่นมีเวลาทุ่มเทในการทำงานเต็มที่ และคณะครูมีความสามัคคี ร่วมใจกันทำงานมีความเสียสละและรักโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการรายงานการประเมินคุณภาพสถานศึกษาโรงเรียนบ้านน้ำพริกสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ นครไทยของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) (2546) พบว่า ครูมีวุฒิและความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ เป็นผู้ใฝ่หาความรู้และพัฒนาตนเองให้ทันกับความก้าวหน้าและเทคโนโลยี ครูพักอยู่ในท้องถิ่นไม่เสียเวลาเดินทาง มีเวลาทุ่มเทในการทำงานเต็มที่ และครูมีความสามัคคี ร่วมใจกันทำงานมีความเสียสละและรักโรงเรียนของตน

ด้านคุณภาพผู้บริหารมีความสำเร็จอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะ โรงเรียนมีรูปแบบการบริหารงานที่ชัดเจน มีปรัชญา แผนพัฒนาการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน และส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 12) กล่าวไว้ว่าในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร และการทำงานนั้นจะต้องคำนึงถึงเงื่อนไขสำคัญที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานได้แก่ ผู้บริหารจะต้องมีความตระหนัก เข้ามามีส่วนส่งเสริม สนับสนุนและร่วมคิดร่วมทำรวมทั้งจะต้องทำงานเป็นทีม ผู้บริหารมีภาวะความเป็นผู้นำที่ดีมีความสามารถในการบริหารจัดการ มีความเป็นประชาธิปไตย มีการนิเทศติดตามการปฏิบัติงานตามสายงาน ผู้บริหารเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนโดยเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับเชสเตอร์ (Chester, 1966 : 286-288) ได้ศึกษาวิจัยการบริหารงานของผู้บริหารการศึกษา พบว่าพฤติกรรมที่ทำให้การบริหารและการจัดการมีประสิทธิภาพสูง เนื่องจากส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการ ผู้บริหารโรงเรียนมีพฤติกรรมบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ มีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษา มีภาวะความเป็นผู้นำและมีมนุษยสัมพันธ์อันดีสามารถสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนโดยเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการประเมินคุณภาพสถานศึกษาโรงเรียนชุมชน 8 ราษฎร์อุทิศพิทยา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอนครไทยของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2546) พบว่า ผู้บริหารมีการจัดองค์กร และโครงสร้างการบริหารชัดเจน มีการบริหารงานอย่างเป็นระบบ มีปรัชญา ธรรมเนียมโรงเรียน แผนพัฒนาและแผนดำเนินงานของโรงเรียน มีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม มีภาวะความเป็นผู้นำ มีความเป็นประชาธิปไตย มีการมอบหมายงานและกระจายงานตามความถนัดของบุคลากร ผู้บริหารเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนโดยเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2. เปรียบเทียบความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ นครไทย ตามทรรศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ที่มีตำแหน่งงานต่างกัน พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีทรรศนะต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณารายด้านมาตรฐาน พบว่า ด้านมาตรฐานคุณภาพผู้เรียน ที่ผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความคิดเห็นว่า ความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยจะพบว่า ระดับความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนสูงกว่าครูผู้สอนในโรงเรียนผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เพราะ โรงเรียนจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

3. เปรียบเทียบความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ นครไทย ตามทฤษฎีของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มี ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ต่างกัน พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีทฤษฎีต่อความสำเร็จ ของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านมาตรฐานไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะโรงเรียนทุกโรงเรียนได้รับทราบแนวนโยบาย และการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการ ประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพร้อมกันอย่างทั่วถึงและนอกจากนั้นสำนักงานการประถม ศึกษาจังหวัดพิษณุโลกยังได้ดำเนินการตามนโยบายและรูปแบบการประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนในสังกัดทุกโรงเรียนให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อรองรับการประเมิน คุณภาพภายนอก

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก (2543 : 27) โดยมีการจัดประชุม อบรม สัมมนาให้ความรู้สร้างความเข้าใจให้กับผู้บริหาร และครูผู้สอนทุกคน ได้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวทาง และสามารถปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาได้ตามความมุ่งหมาย จึงทำให้ผู้บริหาร และครูผู้สอน มีทฤษฎีต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายใน ของ โรงเรียน ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านมาตรฐาน ไม่แตกต่างกัน

4. เปรียบเทียบความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายในตามทฤษฎีของผู้บริหารและ ครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน พบว่าผู้บริหารและครูผู้สอนมีทฤษฎีต่อ ความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะ การดำเนินงานในการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนดำเนินการตามสภาพปัจจัยพื้นฐานของ แต่ละโรงเรียน จึงทำให้ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความ เห็นต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ทวีป พึ่งคราม และคณะ (2541 : 75 - 79) ศึกษาเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดตาก ผลการ ศึกษา พบว่า สภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวทางประกันคุณภาพการบริหาร โรงเรียน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านมาตรฐาน พบว่า ด้านมาตรฐานคุณภาพผู้บริหารที่ผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความ คิดเห็นว่า ความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณา ค่าเฉลี่ยรายคู่ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางมีความสำเร็จสูงกว่าผู้บริหารขนาดใหญ่ และ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางมีความสำเร็จสูงกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้งนี้เพราะโรงเรียน ขนาดกลางมีความเหมาะสมทั้งจำนวนครู นักเรียนไม่มาก ไม่น้อยจนเกินไป จึงทำให้ผู้บริหาร โรงเรียนสามารถบริหาร การจัดการ การดำเนินงานในการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนได้ ดีกว่าโรงเรียนที่มีขนาดเล็ก และขนาดใหญ่ ซึ่งมีบุคลากรน้อยจนทำให้ขาดแคลนไม่เพียงพอ หรือ มีบุคลากรมากเกินไปจนเกิดความพอดี จนทำให้เกิดปัญหาในการบริหาร การจัดการ การดำเนินงาน

ในการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษา จึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางมีความสำเร็จสูงกว่าผู้บริหารขนาดใหญ่ และผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางมีความสำเร็จสูงกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก

5. ความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอนครไทยตามทรรศนะของนักเรียน ครู ผู้ปกครองนักเรียน และ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าด้านคุณภาพผู้เรียนมีความสำเร็จอยู่ในระดับพอใช้ ด้านคุณภาพครูมีความสำเร็จอยู่ในระดับดี และ ด้านคุณภาพผู้บริหารมีความสำเร็จอยู่ในระดับดี ทั้งนี้เพราะ โรงเรียนมีระบบการบริหารจัดการที่ดี มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการส่งเสริมพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน และ เปิดโอกาสให้ชุมชนสนับสนุนการพัฒนาการศึกษา จึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมการดำเนินการจัด ระบบการประกันคุณภาพภายในประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยสภาพความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอนครไทยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะซึ่งจะเป็น ประโยชน์ต่อการปรับปรุง พัฒนาการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเพื่อเป็นการประกัน คุณภาพการศึกษาแก่ผู้บริหารและครูผู้สอนตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นเรื่องที่มีความสำคัญในการจัดการศึกษาตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ดังนั้นควรให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาคำเนินการ ประกันคุณภาพภายในอย่างจริงจัง และมีการกำกับ ติดตาม ประเมินภายในอย่างต่อเนื่อง
2. ควรมีการส่งเสริม สนับสนุนการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และ โรงเรียนขนาดเล็ก ในลักษณะสหวิทยาเขต หรือ เขตพื้นที่ในระดับ อำเภอ รูปแบบพึ่งพาอันเป็นการจัดการศึกษาแบบร่วมมือกันของทุกคน ทุกฝ่าย ทุกโรงเรียน ที่อยู่ในพื้นที่เดียวกัน ร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดแลกเปลี่ยนการใช้ทรัพยากรร่วมกันทั้ง บุคลากร สื่อการเรียนการสอนตลอดจนประสานความร่วมมือกับองค์กร ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง เพื่อนำ ทรัพยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนมาใช้ในการพัฒนาการประกันคุณภาพ การศึกษา

3. จากผลการวิจัยพบว่าด้านมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนมีความสำเร็จอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนในโรงเรียน และ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้มีการพัฒนามาตรฐานคุณภาพผู้เรียนอย่างจริงจัง เช่น มีการส่งเสริมด้านกระบวนการคิด มีการพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม มีกิจกรรมที่เน้นการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจที่ถูกต้องเหมาะสม และ ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มีนิสัยรักการอ่านการใช้ห้องสมุดและศึกษาจากแหล่งการเรียนรู้ภายนอกให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาสภาพความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

2. ควรมีการศึกษาจุดเด่นและเงื่อนไขที่ส่งผลให้การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาประสบความสำเร็จ และจุดด้อยที่ควรปรับปรุงหรือสาเหตุที่ส่งผลให้การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาที่ไม่ประสบความสำเร็จเพื่อหาจุดที่ต้องพัฒนา และจุดที่ควรปรับปรุงในการประกันคุณภาพการศึกษาให้ได้คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

3. ควรมีการศึกษาสภาพความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภออื่นๆ เพื่อนำผลการวิเคราะห์มาเปรียบเทียบกันว่าความสำเร็จแต่ละแห่งมีจุดเด่นและเงื่อนไขที่สำเร็จคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันอย่างไร